

אדרעסע פֿיר די רעדאקצאן:
Krakau Dietelsgasse 42.

פֿרײַהײַט

פֿרײַז פֿר. איינצעלנע נומר:
4 הל.
אבאָנאָמענט:

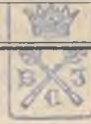
אדמיניסטראַצאָן:
Krakau Gertruda 11.

ציוניסטיש־סאָציאַליסטיש־אַרבייטער־אַרגאַן.
ערשיינט יעדען פֿרײַטאָג

נאַנציעהרליך 2. קראַנען:
האַלב 1. —

25 August 1905.

נומער 1

קראַקױ. ערשטער יאָרהאַנג.

אונזער פראָגראַם.

שער געגען די אויסכייטונג קעמפֿען. דער מוטא פֿון דער פֿערצווייפֿלונג, וואס טהוט בעלעבען דאס הינגערספֿאלק, דער מוטא איז די טריבערקראַפֿט פֿון די יודישע מאַסען (צום בוגדזימוס*) ד. ה., צו דער לעזונג פֿון דער יודענ־פֿראַנע דורך קאָמפֿ. אזוי איז געווען די סיטואַציע פֿון דער יודישער מאַסע.

די יודישע מאַסע וואַכט אויף! עלענד און נוט האָט זי אַרויסגעשטויסען אויף די בינהע פֿון דער מאַך־דענער היסטאָריע. דארט טרעט זי אויף אַלס זעלבסט־שטענדיגע קראַפֿט, און ווערט אויף דעם אָפֿן צו איינע פֿון די קרעפֿטע, וואס בעטעטיגען זיך, אַ נייע בעסערע וועלט צו בעשאַפֿען.

אַלע האַבען איין געפֿיהל און דאס איז: „אַזוי קען עס נישט לענגער בלייבען“. אויף איין זייט רופֿט מען „לאַמיר קעמפֿען האַנד און האַנד מיט דעם עלענד פֿון דער נאַנצער מענשהייט, ענטגעגען דער קאַפיטאַל־ליסטישער אויסכייטונג“. אויף דער אנדערער זייט ער־העכט זיך אַ קול: „לאַמיר אַרבייטען און רעטען מיר זיך פֿאַר אַ זיכערן מאַראַלישען און פֿיזישען אונטערנאַנג“.

אַנפֿאַנגס איז געווען אַ טהייל פֿון דער יודישער מאַסע אין דער מיינונג, דאס זיין אומגליק איז אַ שפֿע־ציביזשע יודישעס, אַז די יודישע פֿאַלקסגעטוויקלונג טהוט ליידען אויס נאַציאָנאַלע אורזאַכען. איבער דעם איז ענטשטאַנען אין ברייטע פֿאַלקסמאַסען די מיינונג, פֿון אַ אַרסנאַהמסצושטאַנד פֿון דער יודישער נאַציאָן, ד. ה., אַ צושטאַנד, וואס טהוט נישט פאַסען אין דער מאַך־שינעריע פֿון דער וועלטגעשיכטע. און וועלכען מען קען נור אַ סוף מאַכען דורך אַ בעזונדערע אַנשטרענגונג. די יודען ליידען דאָרויך, ווייל זיי זענען אַ נאַציאָנאַלע מינ־דערהייט: דאס מאַכט אונטערגליך, זייער נאַצען עקאָנאָ־מישען, קולטורעלען אין פֿאַליטישען לעבען. דעם נאַצי־יאַנאַלען אויסנאַהמסצושטאַנד, מוז ענטגעגענעוועצט ווערען אַ גרויסע נאַציאָנאַלע קאַלאַניאַציאָן. דאס אויפֿוועקען פֿון די אַבשטאַרבענדיגע פֿאַלקס־כחות דורך גרויסע נאַציאָ־נאַל־אויטאַנאַמע קאַלאַניאַציאָן, דאס איז די טרייעב־קראַפֿט פֿון די מאַסען צום ציוניזמוס, ד. ה., צו דער לעזונג דער יודענפֿראַנע דורך אַרבייט.

דער קאַמפֿ פֿון די יודישע סאַציאַליסטישען ענט־געגען די אויסכייטונג און די ציוניסטישע בעזונג פֿון די יודישע פֿאַלקס־כחות דורך קאַלאַניאַציאָנאַראַבייט, ביידע וועגען האָט מען מיט ענעריגע און שמהה אַנגעהויבען צו בעטרעטען. און אויף ביידע וועגען האָט מען באלד געמוזט געזאָהר ווערען אַ ביטערען טעות.

אַ אנדערער טהייל פֿון דער יודישער מאַסע, זוכט זייער נוט און עלענד אין דיזעלבע אורזאַכען, פֿון וועל־כער די נאַנצע אונטערדריקטע מענשהייט, טהוט ליידען. — ס'איז ענטשטאַנען די אַנזיכט, אַז די יודישע נוט איז אַ אויספֿלוס פֿון דער קאַפיטאַליסטישען אויסכייטונג און ווייל די יודישע מאַסען, ליידען מעהר אַלס די ניש־יודי־שען, מווען זיי נאָך מעהר, נאָך ישטאַרקער און ענערגי־

דער „קאַמפֿ געגען די אויסכייטונג דורך דעם אַלוועלטליכען מוראַדיגען קאַפיטאַליזם“ איז געוואָרען אַ געשלעג מיט קלייניקע בעל־הבתים און גבירים, דער קאַמפֿ־כּה פֿונעם יודישען פֿראַלעטאַריאַט איז אויף דעם אָפֿן אומזיסט אויסגעברענגט געוואָרען, נישט אויפֿטהוענ־דיג דאַמיט אַ סך געגען דעם אַלוועלטליכען קאַפיטאַל־ליסטישען שונא.

די „פֿריימאַכונג פֿון די יודישע פֿאַלקס־כחות דורך אַרבייט“, איז געוואָרען אַ פֿילאַנטראָפֿישע (נדבה־דיגע) קאַלאַניאַציאָנאַלע פֿעלעכען, וועלכעס האָט נישט געקענט אַרייננעמען און פֿערווענדען אַפֿילו נישט דעם ווינציגסטען

(* אין גאַליציען י. ס. ד. אין רוסלאַנד „בונד“.

גענאַסען! שמעהט צו צו די ווענער צענטראַל־פֿערבענדע.

דאס אידעאל פֿון דער יודישער מאסע איז גע-
ווארען א טעריטאריאלע אויטאנאמיע מיט דער העכסטער
מדרגה פֿון קלאסענקאמפף, ד. ה., א נארמאלע לעבען
סײַ עקאנאמיש סײַ פֿאליטיש און סײַ קולטורעל. דער-
נײַענען וועט די יודישע מאסע דאס ציעל דורך א נא-
טירליכע קאנצענטראציע פֿון דער וואנדערונג.

מיר ציוניסטן-סאציאליסטן זענען נישט קײן
טריימער (בעלי-חלומות), וואס ווילען אויפבויען א טע-
ריטאריעס. מיר ווילען דאס נישט פשוט דע-פאר, וויל
מיר — קענען דאס נישט. גראדע אזוי ווי קײן שום
סאציאלדעמאקראטישע פארטיי קען „מאכען“ א צוקונפטס-
שטאאט, קענען מיר „מאכען“ א טעריטאריעס.

לויט אונזערע וויסענשאפטליכע איבערצייגונגען
זענען די יודישע עמיגראציע און איהרע פראדוקטיווע
(געזונדע) קאנצענטרירונג היסטארישע נישטווענדיגקייטען.
און אויב דאס איז אונזער איבערצייגונג, שוין מיר בע-
שאפען די בעדינגונגען פֿאר די דאזיגע ענט-
וויקלונג.

מיר ווילען דורך עקאנאמישען און פֿאליטישען
קאמפף אין אלע דירעקטע ערטער וואו סײַז פֿערהאנד-
דען יודען אלס מאסען, זיי ענטוויקלען פֿאר א שטאר-
קען פאליטישען פֿאקטאָר. מיר ווילען דורך אַבלענקונג
פֿון דער עמיגראציע אונזען פֿון די קאפיטאליסטישע
לענדער, שאפען די מעגליכקייט געזונד צו מאכען די
יודישע וואנדערונג. א געזונד פֿאלק און א געזונדע וואנד-
דערונג, דאס זענען די בעדינגונגען פֿאר דער ענטוויקלונג
צום טעריטאריאליסטישען אידעאל.

מיר האָפען, אז די יודישע מאסע מיט
דעם פראָלעטאריאט פֿאָראויס, וועט זיך
זאמלען ארום די רויטע פֿאַהן פֿון דער
ציוניסטיש-סאציאליסטישען ארבייטער-
פארטיי און וועט נעהמען אַניאנטהייל אין
איהר קאמפף, אין איהר ארבייט.

ג ע ז י ע ג מ.

געווענט! קלינגט עם פֿרעהליך פֿון די ליפּען פֿון
אלע ציוניסטישע קרעמערנישמות. „געווענט! רופט דער
פֿערענבערטער „שיכח-בחרור“, געווענט! רופען אלע „אמתע“
יודען. א שמחה געהט דורך די כשריע הערצער פֿון אונזער
רע בעלי-הבתים אין משכילים. א ערנסטער געפֿאהר האט
מען איבערשטאנען.

א פֿינסטערער נייסט איז געווען אין דער נאָהנט, א
נייסט, וואס אונזער מיטעלבורזשוואויע האט פֿינד שנת-מות.

טהייל, פֿון די עקאנאמישע, פאליטישע און קולטורעלע
קרעפטע פֿונ'ם פֿאלק.

בשעת ביידע פארטייען האבען מיט א מאל פֿאר
זיך געוועהען א פֿערשפארטען וועג, האבען זיי זיך גע-
האפט פֿארן רבינס כח, ביידע האבען געמיינט, כדי
אויסצופיהרען זייערע עקאנאמישע טעטיגקייט, מוזען זיי
האבען די נויטיגע יודיסטישע גארנטיע, דער פֿאקט איז
געווען דער דאזיגער, ביידע פארטייען, סײַ „בונד“ סײַ
ציוניסטען, זענען געקומען צו דער איבערצייגונג, אז אויב
טער די ענווסטרעדע פֿעהרעלטניסע, קען נישט זיין,
נישט קײן רעגולערער קלאסענקאמפף, נישט קײן אמת-
דיגע גרויסקאלאניזאציע.

ווען זיי זענען ביידע געוואהר געווארען זייער עקא-
נאמישען באנקראַט, האבען זיי פֿליטה געמאכט צו משוח'ס
טעאריען. זיי האבען זיך געטראגען מיט דער קינדערישער
מיינונג, דאס איין געווען, ד. ה., א בעשריבען שטיק
פאפיער, קען איבערענדערן די פֿאקטישע פֿעהרעלטניסע,
וואס אלץ מעהר די יודישע מאסע האט זיך גע-
מחט צורווענדען צו דער מאטעריאליסטישען וועלט-אנד-
שוואונג, אלץ מעהר האט זי געמחט איינזעהען דעם אר-
טאָפּזיס פֿון דעם שטרעבען צו אויטאנאמיע און צו
טשאַרטער*.) די דאזיגע ביידע פוסטע פאפיערשטיקליך
זענען עם געווען דער אנהויב פֿונ'ם ברונג פֿון דעם מא-
טעריאליסטיש דענקענדיגען און פֿיהלענדיגען טהייל פֿון
דער יודישער מאסע צום ציוניזם און „יודישער סאציא-
ליזם“.

בשעת א אינסטינקטיווע אדער בעוואוסטע מא-
טעריאליסטישע מאסע האט נור אין אידעאל, דאס איז,
רעגולערער קלאסענקאמפף, האט דאס דאזיגע אידעאל
זיי געפֿיהרט, אונזען פֿונ'ם ציוניזם און אונזען פֿונ'ם
„בונדזיס“.

דער ציוניזם איז געווארען פֿאר די מאסע א טע-
ריטאריאליזם, וואס ער האט זיין יסוד אין דער עמיגרא-
ציע, און דורך דער עמיגראציע און בלויז דורך איהר,
מאכט ער געזונד די יודישע וואנדערונג, און העלפט אזוי
דעם גאנצען פֿאלק.

די מאסע האט אנגעהויבען צו זעהען, דאס דער
היינטיגער פאליטישער און עקאנאמישער קאמפף פֿונ'ם
„בונד“, איז נאר א פֿאַרם, וועלכע ווערט דורך דער עקא-
נאמיש נישטווענדיגער עמיגראציע צו א קאמפף פֿאר
אמתע עקאנאמישע און פאליטישע פֿרייהייט.

* טשאַרטער איז א דאָקומענט, מיט וועלכעם א
מלוכה גיט אָב א געוועלשאפט דאָס רעכט אויף א לאַנד.

גענאָמען! זאמעלט פֿאר די זעלבסטשוואַרנאניזאציע פֿון אונזערע רוסישע חברים.

ולברכה דאס אמת'ע יודישע לעבען פֿונם ציוניזם אַרויסצו-
וואַרפֿען, דאָס איז געווען דער צווייטער זעגן.
צום ערשטען מאל האָט די "נאַציאָן" געקעמפֿט גע-
גען דער גרויסבורזשואַזיע און איז געווען "דעמאָקראַטיש",
דאָס צווייטע מאל האָט די "נאַציאָן" געקעמפֿט געגען דער
יודישער מאַסע און איז געווען "קאָנסערוואַטיוו" (1) נור
וואָס שאַד'ס, אַז מען האָט יעדע שעה אַ אנדער פֿנים, די
הויפּטזאַך איז, אַז זיי זענען די "שקצים" פֿטור געוואָרען.
מיר האָבען געווענט; דאָס לעבען פֿונם יודישען
פֿאָלק האָט קיין שום רעכט נישט, זיך צו מישען אין די
הייליגע געשעפטען פֿון אונזער כשר'ן ציוניזם. מיט דעם VII
קאָנגרעס הייבט אָן אַ נייער אָבשניט אין דער יודישער גע-
שיכטע", ד. ה., דער פּערזאָר פֿון חלומות און שלאָף. —
אַ גוטע נאַכט !

די אויפֿגאַבען פֿון אַ סאָציאַל- דעמאָקראַטישע פּאַרטיי.

ווען דער בעוואוסטער סאָציאַליסט טהוט צו טרע-
טען צו אַ מאַסע, כּדי אונטער איהר פיר דעם סאָציאַליזם
צו אַרבייטען, מען ער דאָס נור דענסטמאַל טהון, ווען די
מאַסע האָט אַזוינע שיכטען, וואָס קענען דורך זייערע שפּע-
ציפֿיצשע היסטאָרישע־עקאָנאָמישע פֿונקציעס אַ אַנטהייל
געמען אי אין דער ענטוויקלונג צום סאָציאַליזם, אי אין
דער סאָציאַליטישער געזעלשאַפֿט.
ערשט דענסטמאַל מען די אַזוינע מאַסע האָבען אַ
אייגענע סאָציאַל-דעמאָקראַטישע פּאַרטיי, ווען זי מוז געהן
אַ אייגענעם וועג צום סאָציאַליזם, זי מוז דאָס דענסטמאַל
און נור דענסטמאַל, ווען זי בעזיצט אַ אייגען עקאָנאָמיש
לעבען, מיט שפּעציפֿישע עקאָנאָמישע פֿונקצאַנען. דאָס
אייגענע פּאָליטישע און קולטורעלע לעבען פֿון דער מאַסע
איז נישט מעהר ווי אַ סימן פֿון אַ אייגענעם עקאָנאָמישען
לעבען.

דאָס איז דער וויסענשאַפֿטליכער יסוד, וואָס אויס-
געהערט פֿון דעם שטאַנדפּונקט קען מען גרינדען און קריי-
טיקירען אַ סאָציאַליטישע פּאַרטיי, און עס איז נישט קיין
חלוק צו די קריטיק בעפּאַסט זיך מיט אַ נייער נאַציאָנאַ-
לער אָדער אַ נייער ווירשאַפֿטליכער פּאַרס פֿון סאָציאַליזם
(יודישע סאָציאַל-דעמאָקראַטיע אָדער אַנגאַרענע סאָציאַליזם).
די פּראָגע מוז אַלע מאל זיין: "צי האָט די מאַסע
איהרע שפּעציפֿישע עקאָנאָמישע פֿונקצאַנען, אָדער נישט".
האָט די וויסענשאַפֿטליכע אונטערזוכונג די ענויסטענצבע-
רעכטיגונג פֿון דער פּאַרטיי בעוווּזען, אַזוי שטעהט זי פֿאַר
דער אויפֿגאַבע, דאָס לעבען פֿון דער בעטרעפֿענדער מאַסע
סיי דאָס עקאָנאָמישע, סיי דאָס פּאָליטישע און סיי דאָס
גייסטיגע אינם זין פֿון דעם סאָציאַליטישען פּאַרטישען צו
רעיוואַליצאַניזירען, וואָס הייסט דאָס ?
דער סאָציאַליסט האָט אַ קלאָרע און גענויע פּאַר-
שטעלונג איבער אַ פּאַרטישע־ליכע עקאָנאָמישע פֿונקצאַן
פֿון אַ מאַסע אין דער צייט פֿון דער קאָפיטאַליטישער

די יודישע ווירקליכקייט, דאָס יודישע לעבען, האָט מוראַ-
דיג אַנגעקלאַפֿט אין די פּענסטער פֿונ'ם ציוניזם, און ווי די
ווירקליכקייט, דאָס לעבען האָט זיך אַזוי פּחד'דיג דעם
ציוניזם גענערערט, האָט אַ ציטערניש אַנגעהאַפֿט גאַנץ
ישראל, נור וואָס איז דאָס אייגענטליך דער ציוניזם פֿאַר
אַ בעוועגונג, אַז ער האָט אַזוי געציטערט פֿאַר דעם יודישען
לעבען, פֿאַר דער אַמת'ער ווירקליכקייט ?

אויב אפילו די גרויסע מאַסע פֿון די ציוניסטישע
שקל-אַצהלעה, געהערט צו דער ברייטער פּאָלקס־מאַסע,
בעשטעהען די בעוואוסטע שיכטען פֿונ'ם ציוניזם, נור פֿון
דער יודישען קליינבורזשואַזיע, די אַזוינע קליינבורזשואַזיע
איז אַ שיכטע, וואָס איז נאָך נישט פּעראַמט פֿון דער קאָ-
פיטאַליטישער ענטוויקלונג, נור וועלכע פּיהלט פֿון דעסט-
ווענען, אַז די קאָפיטאַליטישע קאָנקורענץ פּערשטעהט נישט
קיין רחמנות, און וועט אויך זי באַלד אַלס קרבן פּאַרדען.
דאָס אַזוינע פּאַרנעפּיהל פֿון אַ באַלדיגען אונטערנאַנג לאָזט
אין דער אַזוינער שיכט אויפֿקומען אַ קאָנסערוואַטיוזם אין
אַ פּעריחלוס'טען אומאַפֿוזם, זיי האַלטען זיך אָן פּערצוויי-
פּעלט אין זייער פּאַנטאָסטישע פּלאַנען, און דער גרונדיג-
ע אַנטק פֿון אַלע זייערע פּאַנטאָזיעס איז גאַנץ לייך, צי איז
דערועלבער רעליגיע צי נאַציאָנאַל, צי פּאַנגרעסיוו אָדער
רעאַקציאָנער, תּמיד פּיהלט מען אַרויס דעם חשק אַזוינע
צולויפֿען פֿון דעם רויהען ווירקליכקייט פֿונ'ם מאַדערנען
לעבען. יעדע איינע בעוועגונג, וואָס זייער גייסטיגע טרענער
איז די קליינבורזשואַזיע האָט דאָס איינע געמיינאָם, אַז זיי
מווען דאָס לעבען אין אַלע זיינע ערשיינונגען בעקעמפּפֿען,
דערפֿאַר טהון זיי אָבזיטען זייערע נופֿלאָזע חלומות, אַזוי
ווי אַ טייערן כּדיחיד.

אלסדינג, וואָס מען קען זאָגען פֿון אַלע אַנדערע
קליינבורזשואַזיע בעוועגונגען, קען מען אויך זאָגען פֿונ'ם
ציוניזם, זיין פּראָגראַם איז, אַ מלחמה מיט דער יודיש-
שער ווירקליכקייט און דערפֿאַר האַרעווען
פֿון פּאַלעסטינאַ־חלומות.

שון 2 מאל האָט מען אונזערע פֿינע מוחרים געבויך
פֿונ'ם שלאָף אויפֿגעוועקט.

אין מאל איז עס געווען די מערב־איראָפּעאישע
גרויסבורזשואַזיע, וועלכע איז נור דערפֿאַר צוגעשטאַנען צום
ציוניזם, כּדי זי זאָל קענען אויספֿיהרען איהר קלאַסענאַני-
טערעס, דאָס איז איהר חשק צו הערשען, און איבער דעם
זענען זיי געווען פֿאַר אַנגאַרד אַלס אַ "נאַכטאַזיל", אום גי-
כער זייער ציעל צו דערגרייכען, נור אונזערע בעלי־הבתים
צו מול, איז עס זיי געלונגען אַרויסצושטופּען פֿונ'ם ציוניזם
די מערב־איראָפּעאישע "פּעטע־קעשענעס", דאָס איז געווען
זייער ערשטער זעגן. — מול־טוב !

צום צווייטען מאל איז עס געווען דער המון פֿון
מזרח־איראָפּא, וואָס האָט אַנגעהויבען צו־צושטעהן צום
ציוניזם, אַז דאָנק זיינע פּאַלע אַנטערעסען פֿון עמיגראַציאָן,
ד. ה., פֿון טעריטאָריאַליזם, און וויעדער האָבען אונזערע
בעלי־הבתים געהאַט אַ געלעגענהייט שיער פֿאַר שמחה צו
פּלאַצען, אויף דעם VII קאָנגרעס איז זיי געלונגען די אינ-
טערעסען פֿון דער יודישער מאַסע צו בעוועגען און צו מול

בערעזין (פראקאפ). אים איברינגען זענען אויך די אנדערע שפיעלער זייער אויפנאכע גערעכט געווארען.

די לעצטע אויסגאבע פון דער ס. ס. א. פ. אין רוסלאנד.

- 1) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. די לעצטע פאגראמען 30.000 עקו.
- 2) לאדזער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. וועגען די יוני געשענישען אין לאדז 5000 עקו.
- 3) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. יחבתציון אין פאלעסטינא אין דער ציונ בעוועגונג 30.000 עקו.
- 4) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. בראגין פון דער ציוניסטישער סאציאליסטישער בעוועגונג.
- 5) ווארשויער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. אויפרוף צו די ארבייטער און אידישערענען צום גענעראל שטריוק אין 3 לישנות פויליש. רוסיש. יודיש.
- 6) פלאצקער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. צו די יודישע בעלי-הבתים העקטאגראפ. אין 300 עקו.
- 7) זשיטאמירער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. נאך דעם פאגראם.
- 8) אדעסער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. וואס טהוט זיך אין פארג' וועגען דעם אויפשטאנד פון פאטיעמ קין אין רוסיש און יודיש.
- 9) ריגאער גרופע פון די ס. ס. א. פ. איינע פראקלאר מאציע אין לעטישען לישון וועגען די רעוואלוציע. היין דעם זענען ערשינען זעהר פיעל פראקלאמאציעס. וועלכע מען האט אונז נישט איינגעשיקט.

אין דער אדמיניסטראציע פון דער פרייהייט Gertruda 11 איז פאלגענדע ליטעראטור צו בעקומען. "די יודישע פרייהייט" נומער 2 א צייטשריפט פאר'ן יודישען רעוואלוציאנערען געדאנק. "ווארזאדעניע" 1, 2, 3, 4. (רוסיש). אלע אויסגאבען פון פערלאג "מדינה". אלע אויסגאבען פון דעם צענטראל-קאמיטעט פון די ס. ס. א. פ. אין רוסלאנד.

אלע געלדענדונגען זענען צו ריכטען אין דער אדרעסע:

Abr. Schreiber, Kraków, Długa 15.

ארדנונג. דאס איז דער קלאסענקאמפף אין זיין אידעאלער פאָרם. דער קלאסענקאמפף, וואָס איז בוכ די אלע נאָך נישט פראַלעטארישע שיכטען אריינצוטרייבען אין די אַרמע פון דער סאציאליסטישער געזעלשאַפֿט.

דאָס איז די אידעאלע פונקציע פון דער מאַסע אינעם קאפיטאליסטישען צייטלאַטער. ווען אַ פארטיי וויל די עקאנאמישע פונקציע פון אַ מאַסע פראַגרעסיוו רעוואַלוציאַניזירען, מוז זי דאָס היינטיגע עקאנאמישע לעבען פון דער דאָזיגער מאַסע איבערפירען צו דער אידעאלער מדרגה. אינעם ראַהמען פון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט, דאָס הייסט, צו דער העכסטער פאָרם פון קלאסענקאמפף. דער אידעאלער צושטאנד אינעם פאליטישען לעבען, וואָס אַ סאציאליסט קען זיך פאַרשטעלען אין דער היינטיגער גערעזעלשאַפֿט, איז די דיקטאטור פונעם פראַלעטאריאט. די. ה. צו ברענגען צו דעם צושטאנד, אין וועלכע דאָס פראַלעטאריאט זאל זיין די אַמתדיג הערשענדע קלאַס, אזוי ווי אין היינטיגען רוסלאַנד. לויט געזען הערשט די קלאַס פון פריצים און אים לעבען די בורזשואַזיע. עהנליך שטעלט זיך פאַר דעם סאציאליסט אונטער דער דיקטאטור פונעם פראַלעטאריאט, דאָס פֿעהרעלטניס צווישן שיען פראַלעטאריאט און בורזשואַזיע. דאָס פראַלעטאריאט איז די פאליטיש הערשענדע קלאַס, וויל די בירגערליכע פארטייען ווייזען ארויס זייער אינווענדיג פאליטיש פילקייט, וואָס איז אַ סימן פון זייער באַלדיגער מַפְלֶה. קלאסענבע-וואַוסטויין. פאליטישער קאמפף אהנע יעדען קאמפראַמיס מיט ערגיך אַ בורזשואַזיע פארטיי, דאָס זענען די מיטעל דעם דאָזיגען פאליטישען אידעאל-צושטאנד אינערהאלב פון דער אידעאלע ליטעראטור צו עררייכען, די אויפנאכע פון אַ סאציאל-דעמאקראטישע פארטיי איז עס דאָס אייגענע פאליטישע לעבען פון דער בעטערע פערנער מאַסע אין דער ריכטונג הין צו רעוואלוציאַניזירען. (פארזעצונג קומט).

ליטעראטור.

טעאָמער. אַ דאנק דעם ריהרעוודיגען פֿעראַיין "בילדונג" איז זונטאג דעם 20-סטען אויגוסט אין קראַקא צום ערשטען מאל אויפגעפירט געווארען טיש-דיקאָוס "יודען" און יודישער איבערזעצונג. מיר ווילען אונז דא נישט אויסמישען איבער דעם ליטערארישען זין פון דעם שטיק בכלל, נור הערפארעכען זיין ווערט פיר די יודישע ביהנע כפרט.

די יודישע ביהנע מוזען מיר פֿעסטשטעלען, ווירד דורך דער אַרבייט פון דעם פֿעראַיין "בילדונג" גרויסע נר צען. האָבען און מן-הסתם אויך דאָרדך די יודישע מאַסע. געשפיעלט האָט מען זעהר גוט. ווען נישט קליינע רעזיסיע-פֿעהלער — פראַכטפֿאַל.

אויסגעצייכענט האָבען זיך אינסעוואַנדערע: לייזער (געברויט) לאַה (פֿרל. וואַסערמאן). נחמן (פאָונינסקי).